

Република Србија
ПОТПРЕДСЕДНИЦА ВЛАДЕ
МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ

Број: 350-01-00020/2021-01
Београд, 02.06.2021. године

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ
РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
ПИСАРНИЦА - 1006

ПРИМЉЕНО: 04.06.2021

Орган	Оргјел.	Б р о ј	Прилог	Вредн.

МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ

Господин Томислав Момировић, министар

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ
РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
ПИСАРНИЦА - 1028

Предмет: Нацрт Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године
ПРИМЉЕНО: 7.06.2021

Поштовани господине Момировићу,

Орган	Оргјел.	Б р о ј	Прилог	Вредн.
363	11	35001-1280		

Министарство рударства и енергетике је, након донетог новог законског оквира за области енергетике и рударства, почело израду, односно припрему најважнијих стратешких и планских докумената - Интегрисаног националног енергетског и климатског плана за период до 2030. године са пројекцијама до 2050. године и нове Стратегије развоја енергетике Републике Србије за период до 2040. године са пројекцијама до 2050. године. Интегрисаним националним енергетским и климатским планом Републике Србије дефинисаће се свих пет димензија енергетске уније од којих је једна и декарбонизација привреде. Осим тога овим документима ће се утврдити циљеви у области енергетске ефикасности, обновљивих извора енергије и смањења емисија са ефектом стаклене баште у 2030. години са пројекцијама до 2050. године и они ће имати велики утицај и значај за целокупан привредни развој Србије и за просторно планирање у енергетици.

Ратификацијом Париског споразума о клими и активностима везаним за европске интеграције које су засноване на том Споразуму, Србија је већ прихватила да ради на променама које ће водити смањивању емисија гасова са ефектом стаклене баште. Ова чињеница није уважена у неким битним елементима Нацрта Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године (у даљем тексту: Просторни план), који је стављен на јавни увид, те би требало још једном размотрити поједина решења која су у њему садржана.

Наиме Просторни план је урађен базирајући се на постојећим стратешким документима у области енергетике, донетим у прошлој деценији, и сагласно томе наводе се као плански и могући пројекти градње нових постројења за производњу електричне енергије базираних на нискоквалитетном лигниту као што је ТЕ Колубара Б. Нацртом Просторног плана се предвиђа и осетно повећање производње угља. Међутим у процесу енергетске транзиције који нам предстоји и у којем је потребно дефинисати процес преласка са угља на коришћење других енергетских технологија и квалитетнијих и еколошки прихватљивијих горива, није могуће даље повећање укупних капацитета за производњу лигнита и електричне енергије из лигнита.

Такође указујемо да Нацрт Просторног плана излази из оквира просторног планирања и преузима улогу енергетског стратешког планирања, наводећи пројекције раста укупних капацитета за производу угља, које нису преузете из постојеће Стратегије

развоја енергетике, нити су усклађене са капацитетима за производњу електричне енергије наведеним у Просторном плану. Просторни план не садржи прогнозе укупне потрошње енергије у Србији, нити пројекције укупне производње енергије, па ни производње електричне енергије у термоелектранама на угаљ у планском периоду. Стога не треба наводити ни податке о укупној производњи угља. Све те пројекције ће бити утврђене и новим стратешким и планским документима у области енергетике.

Стога сматрамо да Просторни план мора бити базиран на новој енергетској политици која је у процесу дефинисања и да је у том смислу потребно кориговање текста Просторног плана, а како би се избегле негативне интерпретације у припреми и примени Просторног плана.

Притом, посебно желимо да истакнемо да се у текст плана унесе да на свим територијама које су обележене као планирана ИБА подручја (Important Bird areas) је дозвољена изградња свих обновљивих извора енергије, посебно ветропаркова и соларних електрана, али уз обавезну израду студије процене утицаја на животну средину за све ветроелектране које су веће снаге од 10 MW, тј. за све соларне електране које су веће снаге од 1 MW, а све у складу са законом о заштити природе Републике Србије.

Наиме, ветроенергија је после хидроенергије најзначајнији извор обновљивих извора енергије у Србији. У Европи сваке године се вишеструко повећава капацитет овог извора електричне енергије који износи преко 15% произведене електричне енергије у ЕУ.

У Србији је изградња ветроелектрана у повоју и до сада је изграђено и пуштено у погон 398 MW у систему феед-ин тарифа. Преласком на систем аукција се очекује значајно улагање страних и домаћих компанија у ову област што би значајно допринело смањењу зависности Републике Србије од електричне енергије из необновљивих извора и повећало могућности за постизање циљева из Париског споразума.

Локације за изградњу ветрогенератора су условљене постојањем ветропотенцијала, саобраћајних капацитета за транспорт опреме, капацитета преносног система на датим подручјима и оваквих локација у Србији нема много. Од перспективних локација издавају се: Вршачке планине, Делиблатска пешчара, Стара планина, Озрен, Власина, Ртањ, Дели Јован, Црни врх, Пештерска висораван, Златибор, Копаоник, Дивчибаре, Хомољске планине, Јухор, Јастребац, као и југоисточни део Баната.

Тренутно већина ових подручја је већ заштићена као што су: Вршачке планине, Делиблатска пешчара, Власина, Стара планина, Копаоник, Златибор или не испуњавају друге услове неопходне за развој.

Сходно томе, ветропаркови се планирали углавном у Банату, Хомољским планинама (Црни Врх), Вршка Чука и Честобродица. Предео око Делиблатске пешчаре је од посебног значаја за развој ветропаркова, не само због веће енергије ветра већ из због оптималног саобраћајног решења водног и копненог саобраћаја. Ова територија носи потенцијал од преко 2.500 MW инсталисане снаге.

Свакако, да би неко подручје постало званично ИБА подручје мора да буде прихваћено и уврштено у Натура 2000. У овом тренутку то није случај и подручје које је шрафирано на рефералној карти ППРС (тематска карта 16) се не налази на Уредби о еколошкој мрежи, али је овим учртавањем утемељен пут за даљу процедуру заштите. Највећим делом се овај предео налази око саме Делиблатске Пешчаре, а управо тај део носи највеће енергетске капацитете и најреалнији је за реализацију.

Уколико се ово подручје прогласи за ИБА могло би да представља ограничење у поступку одобрења кредитирања пројеката ветроелектрана од стране међународних финансијских институција. Можда би се мониторингом тј. опсервацијама усмереним на одређену циљну врсту, за потребе сваког појединачног пројекта неки пројекти и прихватили, али у сваком случају уз велики ризик и да неће или да ће капацитети бити радикално умањени.

Сходно наведеном, предлажемо да се заштита подручја врши тако што ће се узети у обзир да у погледу обновљиве енергије, енергетски највреднији делови територије Србије могу да се развију у циљу искоришћења енергетског потенцијала, како би унапредили животну средину заменом енергетских ресурса прљавих технологија за чисте и обновљиве изворе, па у том смислу предлажемо да се посебне територије као што је околина Делиблатске пешчаре и сл. ослободе за изградњу или да се пропишу посебне мере, али које неће умањити природне енергетске капацитете које то подручје има.

Министарство рударства и енергетике ће у даљој процедури усвајања Просторног плана, када Нацрт буде разматран у Влади, односно достављен министарствима, дати мишљење о свим деловима Просторног плана који су, непосредно и посредно, значајни за даљи развој рударства и енергетике.

Поред тога потребно је свакако размотрити и могућност ревидирања Просторног плана након усвајања Интегрисаног националног енергетског и климатског плана Републике Србије за период од 2021. до 2030. године са пројекцијама до 2050. године као и усвајања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2040. године са пројекцијама до 2050. године.

Указујемо да су у процес израде Интегрисаног националног енергетског и климатског плана Републике Србије као и нове Стратегије развоја енергетике укључене међуресорне Радне групе чији су чланови представници више министарстава. Такође указујемо да Министарство обавештава Енергетску заједницу у процесу израде Интегрисаног националног енергетског и климатског плана Републике Србије. Сагласно Закону о изменама и допунама Закона о енергетици ("Службени гласник РС", број 40/2021), Интегрисани национални енергетски климатски план Републике Србије усваја Влада а сагласно Закону о енергетици ("Службени гласник РС" број 145/14 и 95/18 –др. закон) нову Стратегију развоја енергетике Републике Србије до 2040. године са пројекцијама до 2050. године усваја Народна Скупштина.

Имајући у виду комплексност и значај наведених документа који су у припреми и њихов будући утицај на комплетну привреду Србије, молимо да уважите наведено. Стојимо Вам на располагању за све додатне информације и сарадњу у циљу да Просторни план и сва друга документа која усваја Влада Републике Србије буду квалитетно припремљена сагласно политици Републике Србије и међусобно усклађена како не би дошло до проблема у њиховој реализацији.

С поштовањем,

ПОТПРЕДСЕДНИЦА ВЛАДЕ
И МИНИСТАРКА

Проф. др Зорана З. Михајловић